

2022 100-lista

De 100 beste bøkene
for alle

Leser søker bok

BØKER TIL ALLE!

Lesing og tilgang til god litteratur og litteraturopplevelser er essensielt i et kulturelt demokrati. Forskning og leseundersøkelser viser en nedgang i leseferdigheter og endrede lese-mønstre. Eksempelvis ligger en av fem femtenåringer på et lesenivå som vil skape problemer i videre utdanning og yrkesliv. Det er et demokratisk problem. Lesing utvikler og bevarer språket, gir kunnskap, øker evnen til kritisk tenkning, er sosialt utjevnende og skaper forståelse og empati. Og ikke minst; lesing er underholdende og berikende!

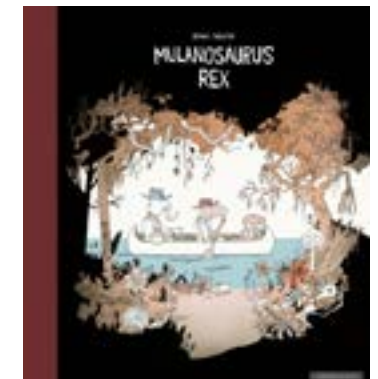
Foto: Elisabeth Wathne, Moment Studio

Vi i Leser søker bok jobber for at det skal finnes bøker for alle, uavhengig av leseferdighet, at disse bøkene er lett tilgjengelig og at de formidles bredt. Vi er opptatt av at det skal finnes bøker du både kan og vil lese. Bøker som gir både leseglede og lese-mestring. Når rett bok treffer rett leser, kan det oppstå magi!

100-lista er vår gavepakke til alle som leser i motvind – til formidlere, bibliotekarer, lærere og foresatte som synes det er vanskelig å orientere seg i bokskatttekista. Vi har gjort jobben for dere! Vi her lest og lett, og funnet fram til de 100 aller beste bøkene som er litt lettere å lese fra de tre siste årene. Her finner du bøker for alle aldre og i alle sjangere. Fakta, skjønnlitteratur, tegneserier og bildebøker. Felles for alle er at de er leservennlige og har høy litterær kvalitet. De er rett og slett kvalitetsstemplet av oss i Leser søker bok. Med denne lista vil vi å åpne boka for flere lesere!

God lesing!

Monica Helvig
Daglig leder

1. **Ryddetid** Camilla Kuhn
Oversatt av Haile Bizen Abraha
Bildebok | tigrinja/norsk | Cappelen Damm | 2021 | NY |

2. **Porçadi** Camilla Kuhn
Oversatt av Ewelina Baj
Bildebok | polsk/norsk | Cappelen Damm | 2021 | NY |

3. **Hvordan er det å være voksen?** Anna Fiske
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2021 | NY

4. **Passe happy** Kari Stai
Roman | nynorsk | Samlaget | 2021 | NY

5. **Slem** Veronica Salinas
Bildebok | bokmål | Magikon | 2021 | NY

6. **Skilsmissehelter** Trude Trønnes Eidsvold og Rosa von Krogh
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2021 | NY

7. **Bror min** Laura Djupvik og Øyvind Torseter (ill.)
Bildebok | nynorsk | Samlaget | 2021 | NY

8. **Historien om Bodri** Hédi Fried og Stina Wirsén (ill.)
Oversatt av Cecilie Winger
Bildebok | bokmål | Omnipax | 2021 | NY

9. **Georg er borte** Ragnar Aalbu
Bildebok | bokmål | Ena | 2021 | NY

10. **Polittjuven** Marianne Gretteberg Engedal
Bildebok | nynorsk | Samlaget | 2021 | NY

11. **Mulanosarus Rex** Øyvind Torseter
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2021 | NY

12. **Fremmed mann** Kaia Dahle Nyhus
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2020

13. **Hva skjedde egentlig med deg?** Jenny Jordahl
Grafisk roman | bokmål | Cappelen Damm | 2020

14. **Ulf er uvel** Rebecca Wexelsen og Camilla Kuhn (ill.)
Bildebok | bokmål | Ena | 2020

15. **Julian er en havfrue** Jessica Love
Oversatt av Eivind Sudmann Larssen
Bildebok | bokmål | Mangschou | 2020

16. **Så mørkt det ble** Constance Ørbeck-Nilssen og Øyvind Torseter (ill.)
Roman | bokmål | Ena | 2020

17. **Dyr som gjemmer seg** Line Renslebråten
Fakta | bokmål | Kagge | 2020 |

18. **Døden** Endre Lund Eriksen og Sigbjørn Lilleeng (ill.)
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2020 |

19. **Under konstruksjon** Kristoffer Kjølberg
Tegneserie | bokmål | Gyldendal | 2020
-
20. **Dei svarte svanene** Ruth Lillegraven og Jens Kristensen (ill.)
Roman | nynorsk | Samlaget | 2020
-
21. **Hvordan lager man en baby?** Anna Fiske
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2019
-
22. **Knokedunk** Åsmund H. Eikenes og Eivind Gulliksen (ill.)
Fakta | nynorsk | Samlaget | 2019
-
23. **Henrik flytter** Emilie Christensen og Dorte Walstad (ill.)
Bildebok | bokmål | Aschehoug | 2019
-
24. **Johannes Jensen tar nattoget** Henrik Hovland og Torill Kove (ill.)
Bildebok | bokmål | Ena | 2019
-
25. **Supertorsken** Lise I. Osvoll
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2019
-
26. **Morten og Mahdi** Kim Fupz Aakeson og Rasmus Bregnhøi (ill.)
Oversatt av Tor Tveite
Roman | bokmål | Kagge | 2019

27. **Skallen** Harald Nortun
Roman | nynorsk | Samlaget | 2021 | NY |
-
28. **Eg har venta på deg** Atle Hansen
Roman | nynorsk | Samlaget | 2020 |
-
29. **Bergtatt** Selma Lønning Aarø
Roman | nynorsk | Samlaget | 2020 |
-
30. **Den svartkledde jenta** A. Audhild Solberg
Roman | nynorsk | Samlaget | 2019 |
-
31. **Mareritt** Linn T. Sunne
Roman | nynorsk | Samlaget | 2019 |

«RYDDETID» LØFTER FREM FLERSPRÅKLIGHETEN

Barn og ungdom som vokser opp med flere språk, møter stort sett bare den norske delen av seg selv. Flerspråkligheten finnes i barna, men synes ikke i storsamfunnet.

Bildeboka «Ryddetid» av Camilla Kuhn finnes nå i fire ulike parallellspråklige utgaver: arabisk/norsk, somali/norsk, polsk/norsk og tigrinja/norsk. «Ryddetid» er en bok i serien Leseløve fra Cappelen Damm, og var en populær bok også før den ble parallellspråklig. Nå som fire andre språk, sammen med norsk, forteller den samme historien åpnes boka for enda flere lesere. Tospråklige og flerspråklige barn og voksne inviteres inn. Majoriteten gir plass til minoriteten.

Også for eldre lesere

Etter at de to første bøkene kom ut, ble de prøvd ut på ungdommer og voksne i tillegg til barn. Det viste seg fort at disse bøkene også egner seg til eldre lesere som er helt nye i Norge. Historien er lett å lese, men ikke barnslig, og tar opp universelle temaer som kjønnsroller, rydding og likestilling med en morsom vri. Leseløve-logoen på forsida og reklamene for andre Leseløver inne i boka, gjorde det vanskelig å anbefale bøkene for eldre lesere. Dette var markører som gjorde det tydelig at bøkene var ment for små barn. Utgavene på tigrinja/norsk og polsk/norsk har fått nytt design der bøkene framstår som mindre barnslige.

32. **Søstre** Mariangela Di Fiore og Cathrine Trønnes Lie
Fakta | bokmål | Vigmostad & Bjørke | 2021 | NY |

33. **Blindsone** Anders Totland
Roman | nynorsk | Gyldendal | 2021 | NY |

34. **Ring hvis det er noe** Åse Ombustvedt og Inga H. Sætre (ill.)
Dikt | bokmål | Ena | 2021 | NY |

35. **Inntrenger** Sigbjørn Lilleeng
Grafisk roman | bokmål | Ena | 2021 | NY |

36. **Patriarkatet faller** Marta Breen og Jenny Jordahl
Fakta/tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2021 | NY

37. **Ubesvart anrop** Nora Dåsnes
Grafisk roman | bokmål | Aschehoug | 2021 | NY

38. **Litt redd bare** Alexander Kielland Krag
Roman | bokmål | Gyldendal | 2021 | NY

39. **Vinden og kattane** Rønnaug Kleiva
Roman | nynorsk | Samlaget | 2021 | NY

40. **Søstera di er den peneste på skolen** Sverre Henmo
Roman | bokmål | Gyldendal | 2021 | NY

41. **Gutteboka** Nina Brochmann og Ellen Støkken Dahl
Fakta | bokmål | Aschehoug | 2021 | NY

42. **Ser du dette?** Sigrid Agnethe Hansen
Roman | nynorsk | Samlaget | 2020

43. **Lappjævel!** Kathrine Nedrejord
Roman | bokmål | Aschehoug | 2020

44. **Aleksander den store** Peter F. Strassegger
Roman | nynorsk | Samlaget | 2020

45. **Laura Dean driver og dumper meg** Mariko Tamaki
Rosemary Valero-O'Connell (ill.). Oversatt av A. Audhild Solberg
Grafisk roman | bokmål | Cappelen Damm | 2020

46. **Elastico** Michael Stilson og Luis Guaragna (ill.)
Tegneserie | bokmål | Ena | 2020 |

47. **9. april 1940; 8. mai 1945** Jon Ewo
Fakta | bokmål | Ena | 2020 |

48. **Jeg vil bare at det skal være oss** Kristian Bergquist
Dikt | bokmål | Aschehoug | 2020

49. **Trygg på nett** Mia Landsem
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2020

50. **Når er jeg gammel nok til å skyte faren min?** Åse Ombustvedt og
Skinkeape (ill.)
Roman | bokmål | Ena | 2019

51. **Flommen** Max Estes
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2019 |

- 52. **Blå flaggermus** Harald Nortun
Roman | nynorsk | Samlaget | 2019

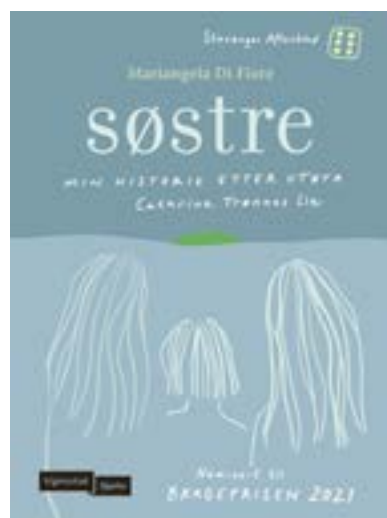
- 53. **OMG** Ingelin Røsland
Roman | nynorsk | Samlaget | 2019 |

- 54. **Polarnatt** Sunniva Relling Berg
Roman | nynorsk | Samlaget | 2019 |

- 55. **Hva er greia med klima?** Ole Mathismoen og Jenny Jordahl (ill.)
Fakta | bokmål | Ena | 2019

- 56. **Nordsjøen** Elen Betanzo
Roman | bokmål | Gyldendal | 2019

- 57. **Jenteboka** Nina Brochmann og Ellen Støkken Dahl
Fakta | bokmål | Aschehoug | 2019

HØR PÅ PODKAST

Fela er programleder i podkastserien for ungdom «PodKæst». Han inviterer en ny gjest i hver episode. Med utgangspunkt i gjestens bokanbefaling, snakker de om alt fra forfatterdrømmer, psykisk helse, kjærlighetssorg og rasisme .

Helsesista trekker frem diktsamlingen «Ring hvis det er noe» av Åse Ombustvedt og Inga H. Sætre, hun snakker om psykisk helse og hvordan man kan våge å bry seg. Linnéa Myhre, Abu Hussain, Michael Stilson er andre gjester i podkasten.

Vi har også en podkast for den voksne lytteren. I "Bok til alle"-podkasten får du bokanbefalinger, forfatterintervjuer og tips til hvordan vi kan gjøre veien mellom bok og lesere enda kortere og mindre humpete.

Våre podkaster er tilgjengelige for alle og kan deles fritt. Du finner dem på Soundcloud, iTunes og Spotify.

BOKSØK FOR UNGDOM

"Boksøk for ungdom" er et nytt leseprosjekt for elever på videregående skole.

Dette er et ferdig opplegg med tips til bøker, forslag til samtaler, anbefalingsfilmer og podkaster. Prosjektet tar utgangspunkt i bøker fra Boksøk. Målet er å vekke leselysten med forfatterbesøk, høytlesing, dialog og refleksjon. Lærere og elever får tilgang på podkaster og filmer med anbefalinger og samtaler om bøkene. Skolene kan gjennomføre prosjektet alene eller samarbeide med sitt lokale folkebibliotek.

"Gir du en dyslektiker en You Tube-snutt, en gruppediskusjon, en film eller en god fortelling fra læreren, har han ikke problem med å lære. Kanskje han til og med lærer mer!", sier Åsne Midtbø Aas i Dysleksi Norge. Dette oppsummerer på mange måter essensen av leseprosjektet "Boksøk for ungdom": Elevene får velge ulike innfallsvinkler til boka, og slik håper vi å åpne litteraturen for flere.

En
gavepakke
til norsk-
læreren!

KRYSSPUNKT – DER DIKT BYGGER BROER

Ta med elevene inn i spørsmål og problemstillinger med tospråklige dikt som springbrett!

«Lukta av svart» av Ali Hayder og «Vuggesang for liten kriger» av Selma M. Yonus er de to første diktsamlingene i serien «Parallell». De to parallellspråklige utgivelsene er utgangspunkt for formidlingsprosjektet «Krysspunkt»; et lese- og dialogprosjekt rettet mot videregående elever.

Bøkene er skrevet fram på to språk samtidig, med dialog mellom forfatter, redaktør, rådgiver og oversetter som metode. Derfor egner de seg godt som utgangspunkt for dialog og utforskning i klassesammenheng.

På nettsiden vår finner du digitale ressurser som kan hjelpe dere i gang. Filmer, tekster, spørsmål og lydspor åpner diktene for elevene, og gjør det spennende å utforske tekstene og koble dem til krysspunkter både i seg selv og i verden. Ressursene og spørsmålene er testet ut med videregående elever som også har gitt egne forslag til opplegget.

Vi håper at lærere, bibliotekarer og elever over hele landet lar seg inspirere til å bruke bøkene og snakke sammen om dikt, flerspråklighet, identitet og demokrati. Opplegget har som mål at elevenes ulike språk, meninger og erfaringer kan krysse hverandre og gjøre oss alle litt rikere.

Skeivt kulturår 2022

LEONS HEMMELIGHET

Leon er en ung gutt som etter hvert skjønner at han blir forelsket i andre gutter. "Leons hemmelighet" er en forestilling produsert av Leser søker bok.

Skuespiller Carl Martin Eggesbø leser fra boken «Leons hemmelighet» av Tor Fretheim. Han tar oss tett på Leon sine tanker og formidler varmt en indre kamp med forvirrede følelser.

Kunstner Fredrik Rysjedal står på scenen og illustrerer live til opplesningen. Dette vises direkte på storskjerm. Musiker Stephan Meidell improviserer musikk som både danner et lydteppe og bryter opp lesningen i korte pauser.

I 2022 er det femti år siden homofili ble avkriminalisert i Norge. Det markeres med Skeivt kulturår. Fretheim var blant de første som skrev om homofil kjærlighet i ungdomsromaner. Og vokste selv opp i en tid der homofili var tabu, med få skeive forbilder.

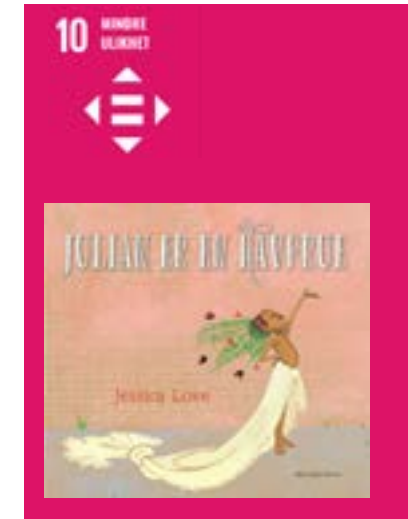
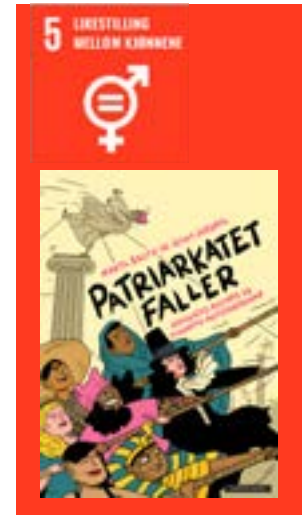
Forestillingen er støttet av Norsk Kulturråd og vises på utvalgte Bok til alle-bibliotek i løpet av 2022.

BÆREKRAFTSBIBLIOTEKET

Les for fremtida!

Bli med å utforske FN sine 17 bærekraftsmål gjennom litteratur. Bærekraftsbiblioteket inneholder bøker som hjelper barn med å forstå bedre planetens utfordringer med fattigdom, ulikheter og klimaendringer. Disse bøkene fra 100-lista kan kobles til målene i Bærekraftsbiblioteket.

Finn formidlingstips til Bærekraftsbiblioteket på nettsidene våre

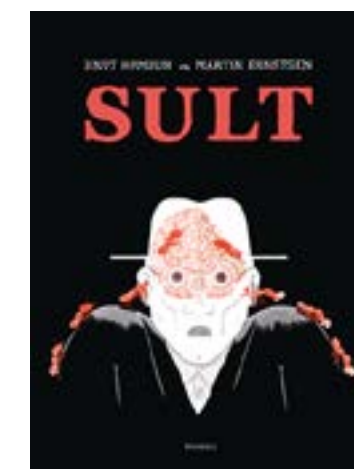
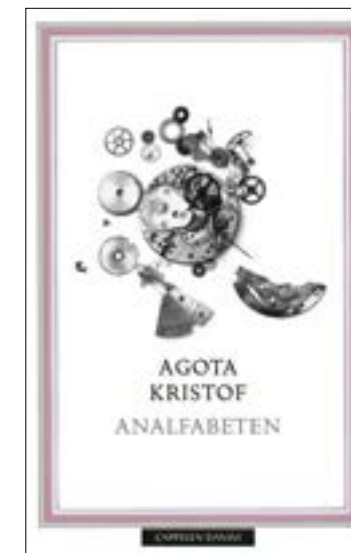
58. **Vuggesang for liten kriger** Selma M. Yonus
Dikt | arabisk/norsk | Aschehoug | 2021 | NY |
-
59. **Lukta av svart** Ali Hayder
Dikt | arabisk/norsk | Aschehoug | 2021 | NY |
-
60. **Sorgsanger** Kari Saanum
Dikt | bokmål | Oktober | 2021 | NY |
-
61. **Livsfortellinger** Britt-Evy Westergård
Fakta | bokmål | Universitetsforlaget | 2021 | NY |
-
62. **Bibelen i tekst og bilder** Anne Kristin Aasmundtveit
Religion | bokmål | Bibelselskapet | 2021 | NY |
-
63. **Nu klinger igjennom bartebyen** Khaleel Etwebi
Grafisk roman | bokmål | Aschehoug | 2021 | NY
-
64. **Jenter på do** Ida Lórien Ringdal
Dikt | bokmål | Tiden | 2021 | NY
-
65. **Kvar dag skal vi vere så modige** Brynjulf Jung Tjønn
Roman | nynorsk | Cappelen Damm | 2021 | NY
-
66. **Hvis jeg skulle bli borte en gang** Åsne Maria Gundersen
Roman | bokmål | Cappelen Damm | 2021 | NY
-
67. **25. september-diktene** Joakim Kjørsvik
Dikt | bokmål | Tiden | 2021 | NY

68. **Analfabeten** Agota Kristof
Oversatt av Margrethe Henninge Solberg
Selvbiografi | bokmål | Cappelen Damm | 2021 | NY
-
69. **O bli hos meg** Lene Ask
Grafisk roman | bokmål | No Comprendo Press | 2021 | NY
-
70. **Over alt på jord** Kristian Bergquist
Dikt | bokmål | Flamme | 2021 | NY
-
71. **Plagg som passer perfekt** Mari Melilot
Fakta | bokmål | J.M. Stenersens Forlag | 2021 | NY
-
72. **Jeg husker ikke...** Anders N. Kvammen
Grafisk roman | bokmål | No Comprendo Press | 2021 | NY
-
73. **22. juli- og alle dagene etterpå** Tonje Brenna
Fakta | bokmål | Kagge | 2021 | NY
-
74. **Sy med Ingrid og Ingrid** Ingrid Bergtun og Ingrid Vik Lysne
Fakta | bokmål | Kagge | 2020
-
75. **Globus** Sarah Smith Ogunbona
Roman | bokmål | Oktober | 2020
-
76. **Middag for 25 kroner** Marie Thrane
Fakta | bokmål | Gyldendal | 2020
-
77. **Avskjedstaler gjennom tidene** Bjørn Olaf Johannessen
Roman | bokmål | Tiden | 2020

78. **Alt du er trengs her** Kristian Bergquist
Dikt | bokmål | Oktober | 2020
-
79. **Jeg vil våkne til verden** Karoline Brændjord
Dikt | bokmål | Kolon | 2020
-
80. **Tvillingenes dagbok** Agota Kristof
Oversatt av Willy Flock
Dikt | bokmål | Cappelen Damm | 2020
-
81. **Tidevann** Tuva Synnevåg
Ordfri | Jippi | 2020 |
-
82. **No fær huset** Laura Djupvik
Noveller | nynorsk | Samlaget | 2020
-
83. **Kjære Grønland** Ida Frisch
Langdikt | bokmål | Tiden | 2020
-
84. **Alt som er nytt** Anna Fiske
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2020 |
-
85. **Tollak til Ingeborg** Tore Renberg
Roman | nynorsk | Cappelen Damm | 2020
-
86. **Svartebok for deg som vi opp og fram** Ida Jackson
og Helena Brodtkorb
Fakta | bokmål | Kagge | 2020
-
87. **De siste kjærtegn** Kjersti Anfinnsen
Roman | bokmål | Kolon | 2019

88. **Bekken** Bjørn Arild Erstrand
Roman | bokmål | Pelikan | 2019
-
89. **Det siste fotografiet** Thorvald Steen
Roman | bokmål | Oktober | 2019
-
90. **Feltnotater for småbarnslivet** Kristin Storrusten, Therese G. Eide
og Heidi Bøhagen
Fakta | bokmål | Tiden | 2019
-
91. **Sult** Martin Ernsten
Tegneserie | bokmål | Minuskel | 2019 |
-
92. **Hundre - Alt du kommer til å lære i livet** Heike Faller og Valerio
Vidali (ill.). Oversatt av Nanna Baldersheim
Fakta | bokmål | Spartacus | 2019
-
93. **Hvit** Han Kang. Oversatt av Jarne Byhre
Roman | bokmål | Pax | 2019
-
94. **Du er ikkje normal** Gaute M. Sortland
Roman | nynorsk | Samlaget | 2019
-
95. **Beistet** Per Schreiner
Roman | bokmål | Tiden | 2019
-
96. **Kaffehjerte** Gro Dahle, Kaia Dahle Nyhus (ill.)
Roman | bokmål | Magikon | 2019 |
-
97. **Helvete** Erlend Loe og Kim Hiorthøy (ill.)
Roman | bokmål/nynorsk | Cappelen Damm | 2019

98. **Vintertonar** Anders Totland
Roman | nynorsk | Samlaget | 2019
-
99. **A for Agnes** Majken van Bruggen
Noveller | bokmål | Kolon | 2019
-
100. **Voksne mennesker** Marie Aubert
Roman | bokmål | Oktober | 2019

POESI OG VARMESTUER

Diktsamlingene på årets 100-liste utgjør ofte hele fortellinger og kan ligne små, kompakte romaner.

Lesere som synes at romaner blir for tjukke og samtidig ønsker seg noe engasjerende, kan ha stort utbytte av å plukke med seg en av disse anbefalte diktsamlingene. Leseren inviteres inn i diktene av et 'jeg' som snakker, en fortellerstemme det er lett for leseren å identifisere seg med. Det er gjerne en fortellende tråd som binder diktene sammen.

Her er dikt som er enkle å lese, og som tar det å være menneske på alvor. Det korte formatet åpner for vesentlige livserfaringer og sterke følelser med utgangspunkt i konkrete situasjoner. Et fellestrekk for mange av diktsamlingene er en stor åpenhet om følelser, sårbarhet, psykisk helse og eksistensielle erfaringer.

Joakim Kjørsviks dikt stuper inn i forelskelsens logrende jubeldager, men ikke uten ambivalens. Kari Saanums kjærlighetsfulle "Sorgsanger" følger en ektemann og far inn i døden. Mange av bøkene rommer et stor alvor. De parallellspråklige diktutgivelsene til Selma M. Yonus og Ali Hayder gir språk til sorg og lengsel, med erfaringer fra krig, flukt og eksil. Åse Ombustvedt gir stemme til tenåringer som møtes med bekymring, mens det i virkeligheten er moren i kulissene som er problemet.

Karoline Brændjord skriver livsbejaende og med stor vitalitet, med en mor sitt selvmord som bakteppe. Kristian Bergquists dikt i "Alt du er trengs her" er prega av en nattsvart livsfølelse iblanda galgenhumor og handler om smerten over en tapt kjæreste, utenforskap og selvmordstanker. Jeg-personen til Ida Frisch bekymrer seg for klimaet og alt som er i forandring, og skriver brev

om dette til Grønland, som hun kjenner en samhörighet med. Ida Lórien Ringdal skriver fram sinne og indignasjon på vegne av all verdens jenter, som en feministisk protest mot urettferdighet knytta til erfaringer med det å være jente.

Her er dikt som står åpne for leseren, de snakker direkte uten å gjøre seg for vanskelige. Diktene berører, tar tak, rusker litt i leseren, gjør litt vondt – men også gleder, trøster og gir håp. Dikt som anerkjenner og gir verdighet til lesere som står oppi vanskelige ting; kriser, tvil og ensomhet. Derfor oppleves disse diktsamlingene inkluderende. Man kan som leser komme som man er, og kjenne seg velkommen. Det gir kanskje mening å tenke på disse bøkene som små varmestuer som tilbyr et værested, rom hvor man kan møtes og kjenne seg igjen. «Kom inn. Vi er flere. Her kan du få sitte ned og bare lytte, sanse, være. Du er ikke alene».

EN MODIG TEKST OM DØDEN

«Hvis jeg skulle bli borte en gang» åpner et stort rom for å snakke om død og sorg. Åsne Maria Gundersen har skrevet en relativt kort roman, på luftige 139 sider. Her tør hun å ta tak i ting vi helst ikke vil tenke på og i hvert fall ikke snakke om.

En mor som alltid har vært syk ligger for døden, en datter som hele livet har stått i sykdommens skygge og er alene om ansvaret for henne.

«Jeg spør ikke hvordan det går med henne og hun spør ikke hvordan det går med meg». Forfatteren skriver om ting vi skammer oss over, som de pliktskyldige besøkene, motviljen mot den døendes krav, kropp og behov, ubehagelige telefonsamtaler og dårlig samvittighet. Døden er og en befrielse. Noen ganger er det den sterkeste følelsen.

Parallelt med morens siste leveår og død blir datteren gravid og føder et barn. Hennes nærhet til barnet står i sterk kontrast til den avstanden hun selv har opplevd. Det som aldri var blir smertelig tydelig. Men en gang må moren ha vært tett inntil henne. En gang må hun ha følt det datteren nå føler for sitt lille barn. Slik tennes et lite lys.

Åsne Maria Gundersen har skrevet en poetisk, presis og viktig tekst om den sorgen det er å ikke sørge.

TOLLAK TIL INGEBORG

Tollak til Ingeborg, blir han kalla. Folk i bygda ser ikkje Tollak heilt som sin eigen person, men meir som ein satellitt som går ut frå kona si verd.

Når romanen startar er Ingeborg sporlaust borte. Heile bygda har leita utan resultat, og gravferda finn stad med tom kiste. No sit Tollak ein sein kveld og ventar på dottera Hillevi og sonen Jan Vidar. Endeleg skal han få sagt alt han går og ber på.

Med «Tollak til Ingeborg» har Tore Renberg skrive ei thrillerliknande studie av gamle mannsroller, og forteljinga syner eit moderne samfunn som ikkje alle er fortruleg med. Tollak har eit sterkt agg mot tida han lever i, men Renbergs karakterteikning går klar av klisjear og stereotypiar. Som Tollak si verd er enkel og oversiktleg, er romanen lett å orientere seg i. Med enkle ord og setningar opnar Renberg meisterleg lag på lag med meining og tolkingsrom lesaren kan gå inn i. Repetisjonar skaper ein rytme som tidvis driv lesaren fram i teksten og byggjer opp under nerven og pulsen i forteljinga.

Alt frå start dreg Renberg lesaren inn i universet til Tollak med ein veldig intensitet. Mysteriet med Ingeborg gjer det umogleg å legge boka frå seg. Ingeborg er like lys og blid, som Tollak er mørk og inneslutta. Eller er ho eigentleg det? Tollak er ein mann med få ord, men med mange meiningar om både folk i bygda og samfunnsutviklinga. Lesaren kjem tett på alt som skjer inni hovudet hans.

Vinner av
Ordknappen
2021

BIBELN I TEKST OG BILDER

Praktutgaven «Bibelen i tekst og bilder» er tilrettelagt for mennesker med demens. Forestillingen om hva slags type kunst personer med demens har glede av er i endring.

«Bibelen i tekst og bilder» forteller 101 kjente bibeltekster på en ny, levende og samtidig gjenkjennelig måte. Kunst fra Nasjonalmuseets samling står side ved side med fortellingene. Særlig kjente bibelvers og salmer er sitert for å skape gjenkjennelse.

Tekstutvalget er gjort med tanke på representasjon; i denne bibelutgaven er særlig mange tekster om kvinner presentert. Både tekstene og bildene åpner for refleksjoner og assosiasjoner. Fortellingene og bildene inviterer til høytlesning og dialog. Den åpne formen gjør at mange ulike lesere vil glede seg over bildene og fortellingene.

Vi møter kjente bibelvers i ny form. Teksten er nedstrippet og språket er enkelt. Noe som blant annet setter et mindre forkynnende preg på tekstene, og innholdet trer styrket frem. Utvalget av bilder er bredt. Her er både bilder fra verker av eldre kunstere som Albrecht Dürer, Edvard Munch og Gustave Courbet. Til navn fra etterkrigstiden og vår egen tid, som Rolf Nesch, Gunnar S. Gundersen, Inger Sitter og Hanne Borchgrevink.

Åpen rygg

Boka er produsert med en åpen rygg. Det er en ergonomisk tilpasning av en stor og tung bok. Boka er tilrettelagt for eldre mennesker og mange i denne målgruppen har vondt eller gikt i fingrene. Da kan det være tungt å holde en tykk bok åpen. Med den åpne ryggen ligger boken også bedre oppslått på et bord. Vi håper målgruppen setter pris på tilpasningene.

NU KLINGER IGJENNOM BARTEBYEN

Khalid er ny student i Trondheim. Han prøver å få innpass i studentmiljøet. Men hvor mye må han endre seg for å passe inn?

Studentersamfunnet blir et symbol for Khalid på det erkenorske. Han søker opptak i fotogruppa for å komme inn i miljøet, men han er redd han ikke er norsk nok. For hva er egentlig kodene? Hvor mye må han drikke på fest? Hvordan inviterer han på date uten å havne i vennesonen?

Sammen med vennen Mathias, som tidligere het Marthe, forsøker de begge å finne ut hvordan de kan være seg selv. Hvis de vil være seg selv da? De føler seg utenfor og kjenner samtidig på fedrene sine forventninger til hvordan de skal leve livene sine. Mathias og Khalid lever for fremtiden, mens fedrene sitter fast i fortiden.

Når gleden over å ha fått asyl i Norge blekner. Når det å drikke deilig, rent vann fra kranen, blir det naturligste i hele verden. Når den grønne naturen bare er grønn og de er blinde for alt det skjønne. Da oppdager Khalid hvor vanskelig det egentlig er å bli kjent med nordmenn.

Gamle fotografier i svart-hvitt utgjør en del av det visuelle uttrykket i denne grafiske romanen. Blant rene illustrasjoner med få detaljer, dukker det opp autentiske fotografier.

Khaleel Etwabi har skrevet en varm og humoristisk grafisk roman om utenforskap og om far/sønn-relasjoner. Om å prøve å passe inn og finne en plass, både som ny student og i et nytt land.

O BLI HOS MEG

Mange misjonærbarn la seg ensomme i sengene sine. De så bare foreldrene sine et par ganger i året. Noen sjeldnere. Dette er en bok om savn og religion.

Men ingen av misjonsbarna klaget. Det var bare sånn det var. De skulle tjene gud. Ingen ville oppfattes som illojale, verken mot gud, familien eller misjonen. Foreldrene hadde den viktigste jobben i verden. Så da måtte barna bare holde ut sin jobb- å være snille.

Da de kom hjem til Norge var det forventninger om å være sammen som en familie. Til tross for at de i mange tilfeller hadde levd fra hverandre i lang tid i det landet de hadde misjonert i. I tillegg kom forventninger om å være norske, uten egentlig å kjenne den norske kulturen eller det norske språket.

Men hvem var misjonærbarna egentlig? Tegneserieskaper Lene Ask har intervjuet ti misjonærbarn som har vokst opp med misjonærførelse. Her forteller de sine erfaringer. Vi leser om to søstre som bare skulle være alene i Norge noen år før foreldrene skulle kom hjem. Men så kom krigen, og et par år ble til åtte. Vi leser om gutten som ble utsatt for overgrep i kjelleren på hjemmet han bodde i. Og om barn som stenger alle følelser inni seg, for det hjelper ikke å savne eller å gråte.

Det er lite tekst i boka og den er skrevet med store bokstaver. Alle illustrasjonene er tegnet i svart- hvitt farger.

LIVSFORTELLINGER

Hvordan kan man hjelpe andre til å skape fortellinger om seg selv? Hvordan skal andre forstå behovene våre, om de vet lite om livene vi har levd? «Livsfortellinger» av Britt-Evy Westergård er en bok om å fortelle fra eget liv med hjelp fra en samtalevenn. Gjennom samtaler lærer vi oss selv bedre å kjenne.

Mange som lever på institusjon er avhengig av hjelp fra andre. De møter ofte nytt personale. Denne fagboka viser hvordan mennesker med nedsatt kognitiv funksjon kan ta eierskap til sine egne livsfortellinger. Metoden er utviklet sammen med mennesker med nedsatt kognitiv funksjon og deres nærmeste personale. Ved hjelp av en samtalevenn kan de fortelle om livet sitt og formidle det de synes er viktig til menneskene rundt seg. Boka gir praktiske råd og tips om livsfortellingsarbeid.

Her kan både leseombud, pårørende, studenter og ansatte i hjemmetjenesten og på dagsenter hente ideer om livsfortellingsarbeid.

Boken er lagt opp som en samlesingsbok, der samtalevennen tilpasser opplegget til de behovene og ønskene personen med funksjonsnedsettelse har.

JEG HUSKER IKKE...

Tre hverdagshistorier viser hvordan sykdommen demens kan påvirke en hel familie.

En familiefar glemmer legetimer og koden på bankkortet. Han betaler ikke regningene sine. Kona blir både irritert og bekymret.

En gutt kommer tilbake på skolen etter sommerferien. Mye har endret seg siden sist han så læreren og klassekameratene sine. Faren hans bor ikke lenger hjemme. Han har flyttet på institusjon.

En mor klarer ikke lenger å hjelpe sønnen med matteleksene. Matte som er faget hennes. På jobben blir også enkle arbeidsoppgaver for vanskelige.

Leseren kommer tett innpå de ulike skjebnene. Vi blir klokere av å lese denne boka som mange kan kjenne seg igjen i.

Lined writing area on page 38

Lined writing area on page 39

OM LESER SØKER BOK

Målet til Leser søker bok er et reelt, kulturelt demokrati. Alle uansett leseferdighet, skal få tilgang på gode litterære leseopplevelser. Mennesker har ulike leseevne, derfor trenger vi bøker som er tilpasset ulike lesere.

En av tre voksne strever med å få med seg innholdet i vanlig tekst. Det er et problem for den enkelte, og en stor utfordring for samfunnet. Leser søker bok jobber for at det skal finnes flere bøker for alle lesere, og at bøkene skal være lette å få tak i.

Hvert år støtter vi mellom 12 og 15 bøker som er tilrettelagt for ulike målgrupper. Foreningen samarbeider med forfattere, tegneserieskapere, illustratører og forlag. Vi har støtteordninger for dem som ønsker å lage og gi ut bøker tilpasset mennesker med ulike leseevne.

Vi samarbeider med folke- og fengselsbibliotek over hele landet og over tusen leseombud. Leseombud er frivillige som leser høyt for andre. Sammen jobber vi for at bøkene skal finne veien til de riktige leserne.

OM BOKSØK

I Boksøk finner du bøker som passer for deg. Det er mange grunner til at bøker kan være tunge å lese.

Boksøk er en kvalitetssikret søketjeneste med bøker som på ulike måter passer for alle som leser i motvind. Her finner du bøker for barn, ungdom og voksne, både skjønnlitteratur, faktabøker og tegneserier.

Leser søker bok leser og vurderer det meste som blir gitt ut på det norske bokmarkedet. De bøkene som fyller kriteriene våre for hva som egner seg for lesere med ulike leseutfordringer, får plass i Boksøk.

Boksok.no

Leser søker bok

Flere bøker finner du i Boksøk

Inga H. Sætre har laget illustrasjonen på forsiden. Den er hentet fra Åse Ombustvdt sin diktsamling for ungdom, «Ring hvis det er noe». Den er gitt ut av Ena forlag i 2021, med støtte fra Leser søker bok.

Leser søker bok

www.lesersokerbok.no

www.boksok.no